

[Τίτλος] ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Ανάπτυξη επικουρικών συντάξεων στην ΕΕ – Η δράση της ΕΕ δεν είναι αποτελεσματική όσον αφορά την ενίσχυση των επαγγελματικών συντάξεων και τη δημιουργία ενός πανευρωπαϊκού ατομικού συνταξιοδοτικού προϊόντος

I. Σύνοψη απάντησης

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (EIOPA) χαιρετίζει τον έλεγχο του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) καθώς και τις παρατηρήσεις, τα συμπεράσματα και τις συστάσεις του, και δεν έχει ουσιαστικές αντιρρήσεις ως προς την ειδική έκθεση. Η EIOPA συμφωνεί με το γενικό συμπέρασμα της ειδικής έκθεσης του ΕΕΣ που επιβεβαιώνει τη σημασία του ρόλου των Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών (IORPs) και αξιολογεί τις πανευρωπαϊκές ατομικές συντάξεις (PEPP).

Η EIOPA σημειώνει τις συστάσεις της έκθεσης σχετικά με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα διασυννοριακά IORPs και την περιορισμένη χρήση του PEPP. Η Αρχή συμφωνεί ότι θα πρέπει να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες για την εμβάθυνση της εσωτερικής αγοράς σε σχέση με τα IORPs και την προώθηση της ανάπτυξης βιώσιμων λύσεων συνταξιοδοτικής αποταμίευσης, ώστε να διασφαλιστεί για τους πολίτες της ΕΕ ένα επαρκές συνταξιοδοτικό εισόδημα.

Επιπλέον, η EIOPA διαπιστώνει με ικανοποίηση ότι η έκθεση αναγνωρίζει τις προσπάθειές της να βελτιώσει την πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τα IORPs, να αξιολογήσει τους ειδικούς και συστημικούς κινδύνους των IORPs και να προωθήσει την αποταμίευση και τη βιωσιμότητα των συντάξεων. Η EIOPA θα συνεχίσει να αξιοποιεί αυτές τις πρωτοβουλίες και να συνεργάζεται με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις εθνικές αρχές για την υλοποίηση των συστάσεων που περιγράφονται στην έκθεση.

Ωστόσο, η ΕΙΟΡΑ δράπτεται της ευκαιρίας για να τονίσει τον κρίσιμο χαρακτήρα της συνταξιοδοτικής κατάστασης στην Ευρώπη, τονίζοντας ότι η σοβαρότητά της δεν μπορεί να υποτιμηθεί περαιτέρω. Η ΕΙΟΡΑ δεσμεύεται να συνεχίσει να καταβάλλει σημαντικές προσπάθειες για να συμβάλει στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, να προωθήσει την εποπτική σύγκλιση, να διασφαλίσει την προστασία των μελών και να παράσχει διαφάνεια σε σχέση με τα ΙΟΡΡs. Θα πρέπει ακόμη να σημειωθεί ότι το τρέχον πλαίσιο περιορίζει την ικανότητα της ΕΙΟΡΑ να ενισχύσει το εποπτικό πλαίσιο για τα ΙΟΡΡs. Η Αρχή αναγνωρίζει τη σημασία των ΙΟΡΡs στην παροχή συνταξιοδοτικού εισοδήματος σε 47 εκατομμύρια μέλη και δικαιούχους και δεσμεύεται να επικεντρωθεί στην αποτελεσματική εποπτεία αυτού του τομέα της αγοράς. Στο πλαίσιο του συνταξιοδοτικού κενού (pension gap) της ΕΕ, με πολλούς πολίτες να είναι αβέβαιοι σε σχέση με το συνταξιοδοτικό εισόδημά τους, το έργο της ΕΙΟΡΑ από κοινού με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποκτά πρόσθετη σημασία. Η αντιμετώπιση αυτών των κενών απαιτεί συντονισμένη προσπάθεια για την προώθηση της ανάπτυξης βιώσιμων και αποτελεσματικών συνταξιοδοτικών συστημάτων, και η ΕΙΟΡΑ ευελπιστεί ότι οι πρωτοβουλίες της θα μπορέσουν να διαδραματίσουν καίριο ρόλο στην υποστήριξη αυτού του στόχου.

Η ΕΙΟΡΑ δεν έχει ουσιαστικές αντιρρήσεις στις παρατηρήσεις του ΕΕΣ.

II. Απάντηση στις συστάσεις

Σύσταση 1 – Επίσπευση της ημερομηνίας ολοκλήρωσης της αξιολόγησης των λόγων μη αξιοποίησης του πανευρωπαϊκού ατομικού συνταξιοδοτικού προϊόντος και λήψη κατάλληλων μέτρων

Η ΕΙΟΡΑ συμφωνεί με την αξιολόγηση του ΕΕΣ όσον αφορά την περιορισμένη χρήση του ΡΕΡΡ και, ως εκ τούτου, οι αναθεωρήσεις του θα πρέπει να επισπευσθούν. Η ΕΙΟΡΑ έχει ήδη δημοσιεύσει έγγραφο εργασίας¹ στο οποίο αναφέρονται πιθανοί τομείς που πρέπει να επανεξεταστούν, ώστε να διασφαλιστεί καλύτερη αντίληψη και αξιοποίηση του ΡΕΡΡ. Η ΕΙΟΡΑ, ωστόσο, θα ήθελε να απομακρυνθούν οι προτάσεις σχετικά με την κατάργηση του ΡΕΡΡ. Ειδικότερα, σε μια εποχή όπου η αντιμετώπιση των συνταξιοδοτικών κενών καθίσταται ολοένα και πιο πιεστική προτεραιότητα σε έναν ολοένα και πιο γηράσκοντα πληθυσμό, η ΕΙΟΡΑ θεωρεί σημαντικό να εντοπιστούν λύσεις για την κάλυψη των κενών, αντί να τα αποσύρει. Ομοίως, σε σχέση με το ότι το ΡΕΡΡ είναι απλώς ένα εθνικό καθεστώς, η ΕΙΟΡΑ θεωρεί απαραίτητη την ερμηνεία της παρούσας σύστασης στο πλαίσιο της Ένωσης Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων της ΕΕ. Τα αμιγώς εθνικά καθεστώτα ενδέχεται να μην προβλέπουν την κλίμακα που απαιτείται για την προσφορά προϊόντων χαμηλού κόστους και καλής αξίας.

¹ Έγγραφο εργασίας της ΕΙΟΡΑ σχετικά με το μελλοντικό πανευρωπαϊκό συνταξιοδοτικό προϊόν (ΡΕΡΡ) - ΕΙΟΡΑ

Η ΕΙΟΡΑ σημειώνει ότι η παρούσα σύσταση απευθύνεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και δράττεται της ευκαιρίας να ενημερώσει ότι είναι πρόθυμη να συνεργαστεί με την Επιτροπή για να καταστεί δυνατή η εφαρμογή της.

Ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση της σύστασης: Δεκέμβριος 2025.

Σύσταση 2- Ενίσχυση του εποπτικού πλαισίου για τα IORPs

Η ΕΙΟΡΑ σημειώνει ότι η παρούσα σύσταση απευθύνεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και δράττεται της ευκαιρίας να ενημερώσει ότι είναι πρόθυμη να συνεργαστεί με την Επιτροπή για να καταστεί δυνατή η εφαρμογή της.

Ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση της σύστασης: κατά την αναθεώρηση της οδηγίας IORPsII.

Απάντηση της ΕΙΟΡΑ σε σχέση με την παράγραφο 115 της ειδικής έκθεσης:

Η Αρχή χαιρετίζει την αναγνώριση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει όσον αφορά την ενίσχυση του εποπτικού πλαισίου για τα IORPs. Η περιορισμένη χρήση εργαλείων (π.χ. δεν έχουν εκδοθεί ακόμη κατευθυντήριες γραμμές στον τομέα αυτό) οφείλεται εν μέρει στην έλλειψη νομικού πλαισίου και εν μέρει στην ισχυρή έμφαση που δίνουν οι Εθνικές Εποπτικές Αρχές στις εθνικές ιδιαιτερότητες, οι οποίες από τη φύση τους είναι πιο ποικίλες από ό,τι στον ασφαλιστικό τομέα. Η ΕΙΟΡΑ παρακολούθησε ενεργά την εφαρμογή των συστάσεων της σχετικά με την αξιολόγηση από ομοτίμους και τις παρατηρήσεις εποπτείας. Παρόμοια με τις δραστηριότητες στον ασφαλιστικό τομέα, η παρακολούθηση της εφαρμογής Γνωμοδοτήσεων είναι πιο περιορισμένη, μεταξύ άλλων λόγω της φύσης αυτού του εργαλείου.

Σύσταση 3 – Επανεξέταση της αποτελεσματικότητας των εργαλείων και ιεράρχηση των εργαλείων με τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στην εποπτική σύγκλιση

Η ΕΙΟΡΑ συμφωνεί ότι πρόκειται για σημαντικό ορόσημο. Ωστόσο, η Αρχή πιστεύει ότι η επανεξέταση αυτή θα μπορούσε να επωφεληθεί από ένα ευρύτερο πεδίο εφαρμογής, λαμβάνοντας υπόψη όχι μόνο την εποπτική σύγκλιση αλλά και την προστασία των μελών και των δικαιούχων.

Στο πλαίσιο της αρμοδιότητας της ΕΙΟΡΑ να συμβάλλει στη συνεπή και ορθή εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της οδηγίας IORPs II, είναι σημαντικό να

επανεξεταστεί η αποτελεσματικότητα των εργαλείων και των πρωτοβουλιών για την ενίσχυση υψηλού επιπέδου προστασίας των μελών και των δικαιούχων.

Η ΕΙΟΡΑ έχει ήδη λάβει μέτρα για την προώθηση της διαφάνειας όσον αφορά το κόστος και τις αποδόσεις. Ενώ η Αρχή αναγνωρίζει ότι υπάρχει ακόμη περιθώριο σημαντικής βελτίωσης στον τομέα αυτό, πρέπει να σημειωθεί ότι η ΕΙΟΡΑ έχει προχωρήσει όσο το δυνατόν περισσότερο στο πλαίσιο των τρεχουσών αρμοδιοτήτων και εξουσιών της. Για να επιτευχθεί περαιτέρω πρόοδος, η ΕΙΟΡΑ τάσσεται υπέρ της καθιέρωσης τυποποιημένων απαιτήσεων γνωστοποίησης και υποβολής εκθέσεων σε επίπεδο ΕΕ προς τις Εθνικές Εποπτικές Αρχές και την ΕΙΟΡΑ. Η Αρχή θα χαιρέτιζε την ευκαιρία να συνεργαστεί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να διερευνήσει τη δυνατότητα καθιέρωσης τέτοιων απαιτήσεων γνωστοποίησης και υποβολής εκθέσεων, οι οποίες θα αποτελέσουν σημαντικό βήμα προς την επίτευξη μεγαλύτερης διαφάνειας και την προώθηση καλύτερων αποτελεσμάτων για τα μέλη και τους δικαιούχους.

Αποδοχή: **Ναι**

Ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση της σύστασης: 2027.

Σύσταση 4 – Βελτίωση της εκτίμησης των επιπτώσεων των συστημικών κινδύνων στα ιδρύματα επαγγελματικής συνταξιοδότησης

Η ΕΙΟΡΑ συμφωνεί συνολικά με τη σύσταση και θα επιδιώξει την ακριβή εφαρμογή της. Ειδικότερα, σημειώνεται ότι:

- a) Η ΕΙΟΡΑ παρακολουθεί συνεχώς βασικούς δείκτες, όπως ο δείκτης χρηματοδότησης, ο οποίος αντικατοπτρίζει την καθαρή παρούσα αξία των υποχρεώσεων σε σύγκριση με την αξία των στοιχείων ενεργητικού και, ως εκ τούτου, αντιπροσωπεύει μια καθιερωμένη μεθοδολογία για την εξέταση της ικανότητας των IORPs να παρέχουν προβλεπόμενες συνταξιοδοτικές πληρωμές (συμπεριλαμβανομένων, όπου εφαρμόζεται, υποσχέσεων που συνδέονται με τον πληθωρισμό). Όσον αφορά τους δυνητικούς κινδύνους που σχετίζονται με την ικανότητα των IORPs να παράγουν απόδοση *πάνω από* τον πληθωρισμό, η ΕΙΟΡΑ θα συνεργαστεί με τα μέλη για την αξιολόγηση πιθανών μετρήσεων και δεικτών στο πλαίσιο της προγραμματισμένης αναθεώρησης των σχετικών προϊόντων κινδύνου, η οποία θα ξεκινήσει το 2025.
- b) Όσον αφορά την άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων σχετικά με το κλίμα, το ΕΕΣ υποστηρίζει ότι ένα μελλοντικό σενάριο σχετικά με το κλίμα θα πρέπει να καλύπτει περισσότερα στοιχεία (ιδίως φυσικούς κινδύνους και σαφή αντιμετώπιση του πληθωρισμού) από ό,τι έγινε σε αυτή την πρώτη άσκηση. Η ΕΙΟΡΑ θα εξετάσει αυτά τα πρόσθετα στοιχεία για μελλοντικές προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων για το κλίμα, όπως συνιστάται.

Αποδοχή: **Ναι**

Ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση της σύστασης: α) 2026 και β) για την επόμενη άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για το κλίμα.

Σύσταση 5 – Βελτίωση της διαφάνειας σε σχέση με τις δαπάνες και τις αποδόσεις των IORPs

Η ΕΙΟΡΑ συμφωνεί με τη σύσταση αυτή· ωστόσο, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι υπάρχουν σημαντικά κενά στη διαθεσιμότητα πληροφοριών και δεδομένων. Η ΕΙΟΡΑ προσπαθεί να συλλέξει και να υποβάλλει στοιχεία σχετικά με το κόστος και τις αποδόσεις εδώ και αρκετά χρόνια. Αυτό δεν ήταν δυνατό έως ότου τέθηκε σε ισχύ το 2019 η νέα υποβολή εκθέσεων σχετικά με τα IORPs. Στην έκθεση Κόστους και Ποροηγούμενων Αποδόσεων του 2020² η ΕΙΟΡΑ ανέφερε ότι στην επόμενη επανάληψη θα συμπεριλάμβανε τα δεδομένα σχετικά με το κόστος και τις αποδόσεις των IORPs με βάση το προσφάτως εφαρμοζόμενο πλαίσιο υποβολής εκθέσεων IORP II. Η Αρχή ανέφερε περαιτέρω ότι η ανάλυση σχετικά με τα IORPs θα ήταν πιο περιορισμένη από ό,τι για άλλες επενδύσεις λιανικής που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της ΕΙΟΡΑ, δεδομένων των περιορισμένων δυνατοτήτων της ΕΙΟΡΑ να ζητεί ad hoc δεδομένα σχετικά με τα IORPs και της ανάγκης να βασίζεται αποκλειστικά στο υποβληθέν πακέτο εκθέσεων.

Από το 2021, η ΕΙΟΡΑ για τις διάφορες εκδόσεις της έκθεσης αξιοποίησε τη συλλογή δεδομένων IORP II· ωστόσο, όπως αναφέρεται σε κάθε ετήσια έκθεση, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικοί περιορισμοί: η ανάλυση βασίζεται στο συνολικό συνταξιοδοτικό ταμείο παρά στην οπτική γωνία των μελών. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι τα δεδομένα του IORP II προορίζονται κυρίως για σκοπούς προληπτικής εποπτείας· ως εκ τούτου, δίνεται έμφαση στο συνολικό ταμείο. Λαμβανομένων υπόψη των ανησυχιών των μελών και γενικότερα για λόγους αναλογικότητας, η ΕΙΟΡΑ δεν έχει μέχρι στιγμής προγραμματίσει τη ad hoc συλλογή δεδομένων σχετικά με πρόσθετα δεδομένα. Ωστόσο, η ΕΙΟΡΑ θεωρεί αναγκαία τη συλλογή δεδομένων για να διασφαλίσει ότι τα συνταξιοδοτικά συστήματα προσφέρουν επαρκή αξία.

Η αναθεώρηση της οδηγίας IORP II, ώστε να συμπεριληφθούν πιο λεπτομερείς και εναρμονισμένες απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων και εξουσίες για τις Εθνικές Εποπτικές Αρχές σχετικά με τη συλλογή των εν λόγω δεδομένων και την υποβολή τους στην ΕΙΟΡΑ, κρίνεται απαραίτητη για τη βελτίωση της διαφάνειας όσον αφορά το κόστος και τις αποδόσεις των IORP, ώστε να αντιμετωπιστούν σημαντικά οι τρέχοντες περιορισμοί. Με ακριβέστερες και πληρέστερες πληροφορίες σχετικά με το κόστος και τις αποδόσεις των IORP, η ΕΙΟΡΑ θα μπορούσε να εκπληρώσει αποτελεσματικότερα τον ρόλο της για την προώθηση της

² Έκθεση σχετικά με το κόστος και τις προηγούμενες επιδόσεις για το 2020 - ΕΙΟΡΑ

διαφάνειας και την προστασία των συμφερόντων των μελών και των δικαιούχων των IORP σε ολόκληρη την ΕΕ.

Αποδοχή: **Ναι**

Ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση της σύστασης: 2026.

Σύσταση 6 – Ενίσχυση της διαφάνειας στις συντάξεις με την επίτευξη προόδου στα συστήματα παρακολούθησης συντάξεων (pension tracking systems) και τους πίνακες ελέγχου (dashboard)

Η ΕΙΟΠΑ σημειώνει ότι η παρούσα σύσταση απευθύνεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και δράττεται της ευκαιρίας να ενημερώσει ότι είναι πρόθυμη να συνεργαστεί με την Επιτροπή για να καταστεί δυνατή η εφαρμογή της.

Ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση της σύστασης: Δεκέμβριος 2025.